

for Bevillinger, men at vi iøvrigt afvente større Erfaring, forinden vi røre ved selve Loven af 1855, og navnlig ikke nu, da det synes, at Renteforholdene ville regulere sig nogenlunde nedester, saa Rentefoden op til 6 pCt. For har det jo været gyldne Liden for Kapitaler, forsaavidt de have havt sikkert Pant — ikke Projektmagerkapitaler, men Kapitaler, der, som sagt, have havt sikkert Pant. Nu begynder det ganske vist at gaa Noget nedad for dem, der leve af Midler, anbragte i sikkert Pant; men hvorfor skulle vi hjælpe paa dem? Nu er Liden, forekommer det mig, ikke dertil. Nu synes det, at der, naar vi lade det Gamle staa, bliver mindre og mindre Brug for Rentebevillinger, idet man efter at have prøvet udenlandske Papirer og forskjellige andre Projekter aabenbart synes at være kommen lidt mere til No i de senere Aar, saa at adskillige Kapitalistler sætte mere Pris paa den gamle Rente af 4 pCt. mod sikkert Pant end at gjøre Spring ud derover med Risiko for Pantens Sikkerhed. Men naar nu Forholdene have udviklet sig ned ad i den Retning, forekommer det mig, at Liden er overmaade ubeleilig til at røre derved. Hvad selve Sagen angaar, er det ikke mit Dnsste, at et Spørgsmaal af denne Natur, der kan gjøres fuldigere under Behandlingen, skulde afvises. Spørgsmaalet om Rentefoden er et meget interessant Emne at drøfte, og jeg ønsker derfor, at dette Lovforslag gaar den sædvanlige Gang til et Udvalg, der saa vil være istand til at give os Materiale til Bedømmelsen af den Udvikling af Forhold, der angaa Rente af Prioritetslaan og andre Laan, som har fundet Sted her i de sidste 25 Aar, og som ogsaa vil lade os høre Noget om Grunden til denne Udvikling. Thi det ere vi jo enige om, at Grunden ligger ikke alene i en Lovbestemmelse, den ligger ogsaa i andre Forhold. Udvalget vil fremdeles kunne give os Oplysning om, hvorledes det staar med Prioritetslaanene overhovedet, og hvilke Udlaan det er, der nu og i den senere Tid ere blevne givne med højere Rente end 4 pCt., og hvormeget der af den samlede Prioritetslaansmængde i Landet svarer mere end 4 pCt. Ved disse Oplysninger vil man efter min Mening blive yderligere bestyrket i, at det er ubetimeligt og i og for sig urigtigt at svække Principet om den 4 pCt.s Rentefod imod fast Prioritet. Jeg er altsaa meget villig til under Sagens senere Gang at høre paa og modtage alle de Invendinger og Oplysninger om Sagen, som overhovedet kunne forberede en senere Overveielse af Spørgsmaal af denne Natur. Lovforslaget finder jeg efter det i Anmærkningerne angivne Dnemed ubelig affattet. Som det staar her, bliver det fra Lovgivningsmagten anerkjendt, at en Forhøjelse af Rentefoden af Prioritetslaan er betimelig. Dette maa jeg efter det, jeg har udviklet, ligesom ærede foregaaende Talere finde urigtigt, og derfor kan jeg ikke anbefale Lovfor-

slaget i den nu foreliggende eller i en tilsvarende Skikkelse.

J. Sørensen: Hvor tilsyneladende ubetydelig dette Lovforslag end er, saa har det dog ved sit Indhold vakt et ikke ringe Nøse omkring i Landet. Det har ikke været sjelden, at jeg, medens jeg var hjemme i Zuleferien, har faaet det Spørgsmaal: Stulle vi nu til at give 6 pCt.? Dette viser, at de 4 pCt. ere gaaede saaledes ind i den almindelige Bevidsthed, at det, der gaar ud derover og kræver Bevilling, bliver betragtet som et utidigt Pengepugeri. Sæller ikke tror jeg, at vort Landbrug for Dieblirket er istand til at bære en højere Rente end de 4 pCt. Lovforslaget bliver jo begrundet derved, at det er et usødvendigt Omsjøb, der er forbundet med disse Rentebevillinger. Men alene dette, at der kræves Bevilling til at tage en højere Rente, gjør dog maasse saa meget, at det afholder en Del fra at forlange denne Rente, saa at den Anskuelse vedblivende har holdt sig i den almindelige Bevidsthed, at 4 pCt. er det Normale og det, som vort Landbrug kan være tjent med at give. Desuden vilde en Forandring heri ogsaa føre til, at vi ved hver Termin vilde komme til at staa og afkordere med Raangiverne om, hvilken Rente vi skulde svare i den kommende Termin. Dette vilde ganske vist gjøre den Forbindelse endnu mere klar, som der er imellem Rentefoden for Laan i faste Eiendomme og Kreditforeningsobligationernes Kurs, som altid nogenlunde maa blive Rentenorm ligeoverfor de almindelige Laan. For to Aar siden var jeg tilstede ved et Møde, som blev afholdt i Randers af Fællesforeningen for de jydsk Landbosforeninger, hvor netop det samme Spørgsmaal var fremme til Diskussion. En Mand, som er Generalkonsul i Hamborg, oplyste derom, at vore Kreditforeningspapirer lede af væsentlige Mangler, nemlig først den, at vi ikke havde Renteudbetalingssteder i Udlandet, og dernæst den, at disse Papirer ikke vare forsynede med Statsgaranti. Den første Mangel var jo let at afhjælpe, og er maasse allerede afhjulpen, og, hvad den sidste angaar, tror jeg, at Manglen kunde afhjælpes, uden at Staten rijkerebe en eneste Dre derved. Efter hvad der er blevet oplyst, hvad jeg ogsaa finder bekræftet ved en Artikel i et landøkonomisk Blad „Landbovennen“, for 8de Januar, er det ikke alle Steder i Udlandet, at Renten af Udlaan i faste Eiendomme er saa høi som 4 Procent. I England, Holland, ja endog i Solsten er det meget almindeligt, at der kun svarer 3 à 3½ Procent. Kunde vi paa denne Maade faae vore Kreditforeningspapirer til at gaa i Udlandet og saaledes lokke fremme Penge her ind i Landet, vilde det efter min Mening være et saa fornøstigt Skridt, at Rigsdag og Regjering i Forening ikke burde undslaa sig for at tage under nogle Overveielse, hvad der i saa Henseende vilde være at gjøre.